

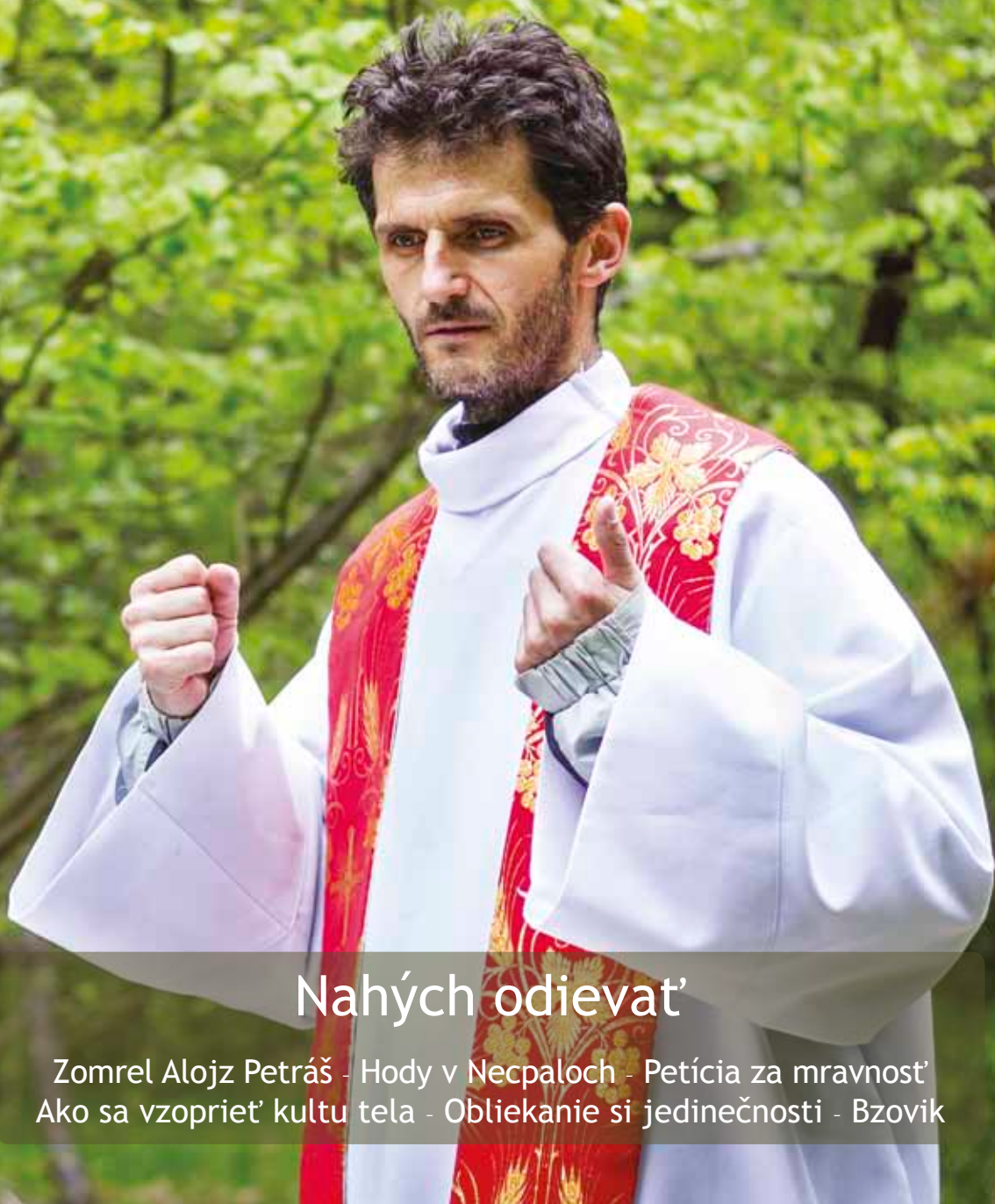

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXIV.

ČÍSLO 5

MÁJ 2016

Nahých odievať

Zomrel Alojz Petráš - Hody v Nepaloch - Petícia za mravnosť
Ako sa vzopriet' kultu tela - Obliekanie si jedinečnosti - Bzovík

Skautský táborák a svätá omša v prírode k sviatku sv. Juraja
23. apríl 2016, Altánok nad Bojnícami

„... čo zakrýva nahotu“

Veľa o človeku prezrádza - kam patrí a čo robí. Môže byť prostriedkom prezentácie osoby - jej jedinečnosti a nezávislosti. Pre jedného otázka imidžu, avšak pre druhého chýbajúci základ dôstojného života. „Hlavné potreby pre život človeka sú: voda, chlieb, dom a (odev), čo zakrýva nahotu.“ (Sir 29,28)

Nosnou témou tohto čísla, ktoré práve držíte v rukách, je ďalší zo skutkov telesného milosrdenstva - nahých odievať. Požívam Vás začítať sa do nasledovných strán a odkryť tak čosi podstatné, vyplývajúce z funkcie odievania.

Chrániť telo pred nepriaznivým prostredím a chrániť ľudskú dôstojnosť v oblasti pohlavnosti. To sú dve základné funkcie odevu. Tie pomáha zabezpečovať aj naša miestna charita. Tri otázky na okraj sme preto položili osobe, ktorá sa u nás venuje dobrovoľníctvu v oblasti triedenia a výdaja šatstva. Možno ste sa aj vy v rámci svojich možností zapojili do zbierky oblečenia, vhodili šaty do kontajnerov na to určených, ktoré sú v našich mestách, a tak chceli zadostučiniť tomuto skutku milosrdenstva. Ale je to dobré riešenie? Kam sa toto oblečenie odovzdáva a či nie je lepšie dať si námahu a osobne doviezť tieto veci na charitu? Aj na tieto otázky možno v tomto čísle dostať odpovede.

Jedným z veľkých problémov modernej spoločnosti je množstvo na verejnosti zobrazovanej a prezentovanej nahoty. Vytráca sa tak (ak sa už aj nevytratila) dôstojnosť a úcta k telu človeka. Preto Vás chceme upozorniť na prebiehajúcu petíciu Nahota na predaj. Prinášame Vám aj rozhovor, v ktorom spoznáte manželov Izraelovcov, prednášajúcich na tému teológie tela.

Ako už bolo naznačené na začiatku, nie pre každého má odev rovnaký význam a rovnakú hodnotu. Neraz sme svedkami a možno aj aktérmi povrchného hodnotenia človeka. Neraz sa aj pohľad dospe-

lého človeka podobá pohľadu dieťaťa, o ktorom rozpráva krátky videopribeh, ktorý som nedávno videl a na záver Vám ho chcem priblížiť.

Chudobný chlapec v otrhanom oblečení a v deravých teniskách zahliadol sedieť na lavičke v parku iného chlapca. Ten bol oblečený v novom, čistom a na nohách mal obuté tenisky v perfektnom stave. Zatúžil si to s ním vymeniť. A tak sa aj stalo. Zrazu bol on tým, kto v krásnom a novom oblečení sedel na lavičke, kým ten druhý chlapec behal a skákal po parku. Jeho úsmev a radosť z krásneho a nového sa však zmenili na smútok, keď pred sebou uvidel ženu prichádzajúcu k nemu s invalidným vozíčkom. Video je prestrihnuté a v závere žena tlačí na vozíčku „novoodetého“ chlapca...

Marián Husár, kaplán

Foto: Silvia Kobelová

Odišiel (a predišiel nás) jeden z nás...

V sobotu 23. apríla 2016 si Pán povolal do večnosti vo veku 82 rokov nášho farníka, akademického maliara ALOJZA PETRÁŠA...

Bud'te mi barlou!

Nebude nič prekvapivé, ak pri tejto spomienke a zároveň povzbudení použijem jeden z obrazov nášho zosnulého akademického maliara. Za necelé dva roky, čo som ho osobne poznal a mesiac čo mesiac spovedával, mi daroval viaceré obrazy a skice. Obraz nie je ani farebný, ani priveľmi abstraktný. Môj najobľúbenejší, pretože som ho dostal ako prvý, ešte keď som autora nepoznal. Tento obraz nesie meno: „Bud'te mi barlou!“ Áno, práve tento motív a tieto slová charakterizovali celkom presne ostatné mesiace života pána Petráša, no azda aj celý jeho život.

Tou najväčšou barlou bol „Lojzkovi“ - takto krásne ho volala jeho manželka, pani Petrášová - sám Kristus. Jeho prijímal s nádherným pokojom v Eucharistii a o ňom rozjímal pri tvorbe temer každého svojho diela. Ale nielen to! Nielen Kristus bol barlou Petrášovi. Aj Petráš chcel byť barlou Kristovi. Sebe vlastným spôsobom, spôsobom umelca. Teraz sú už naozaj srdcia podopierateľa a podopieraného spojené. Presne tak, ako je len jedno srdce aj na tomto obraze.

Pán Petráš vedel, čo znamená byť barlou, a aj čo znamená, že je niekto barlou jemu.

Jeho „Katinka“, ako nádhorne volal svoju manželku, mu bola barlou pri nesení kríža do poslednej chvíle tu na zemi. Aby mali úplne jedno srdce - tak ako na tomto obraze - raz aj spolu v nebi.

Pán ocení každý skutok, keď nesieme - podľa slov Apoštola, ktoré sme počuli v čítaní - druhému bremeno, keď - podľa názvu tohto obrazu - sme druhému barlou. Lebo keď pomáhame nieť kríž inému, pomáhame ho nieť samému Kristovi. Kiež by sme všetci napĺňali tieto slová svätého Pavla a niesli si vzájomne bremená. A kiež by sme všetci vypočuli Pánove slová, ktoré mu dal do úst náš zosnulý: „Bud'te mi barlou!“ Amen.

Dušan Rončák

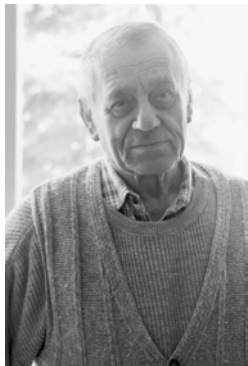
Text odznel ako príhovor počas pohrebnej svätej omše v stredu 27. apríla 2016 v Mariánskom kostole v Prievidzi.

Foto: Martina Humajová

Hľadal pravdu o kráse i krásu pravdy

„Nuž tak toto sme nestihli...“ povedal som si v pondelok na chalupe v Detve. Napriek tomu, že bolo chladno, ba ráno mráz, sad bol krásny. Ešte kvitla neskorá čerešňa a súčasne s ňou skorá jablň a hrušky. Iné jablone akurát začínali, otvárali puky. Úžasný pohľad!

„Vlani sme to premeškali, ale tohto roku vás tam zoberiem!“ hovoril som pred mesiacom nášmu zosnulému. Napriek tomu, že tohto roku stromy kvitli o tri týždne skôr, už ich nevidel. Choroba, s ktorou rok a pol bojoval, nastúpila do poslednej, veľmi ťažkej ofenzívy, ktorá trvala šesť dní a skončila jej víťazstvom.

Veľmi som mu ten priestor chcel ukázať, lebo jeho zmysel pre krásu bol úžasný. Zladenie umenia so stromami a celkovo vegetáciou krásne demonštrovala jeho záhrada s malebnými zákutiami. Dnes sa na ňu - a verím, že i na môj zakvitnutý sad - pozerá zhora.

Naozaj pozerá? Je to to, čo ho napĺňa radosťou? Lebo keď si na druhej strane spomínam na jeho ateliér, krajinky tam nehrali prím. Aj keď kvety, najmä v ostatnom čase, maľoval rád. Ale väčšinou v súvislosti s postavami. Či už reálnymi, alebo fiktívnymi či symbolickými. Prím hrali ony. Ľudské i božské. Od jednoduchých kamarátov pri víne, cez osobnosti, svätcov a anjelov až po vesmírneho Krista inšpirovaného Chardinovou teológiou.

Tak či onak, dnes už nehľadá inšpiráciu na tejto zemi. Jeho poznanie je oveľa väčšie a širšie. Poznáva toho, ktorý ho inšpiroval jednak vo vnútri a jednak krásou svojich stvorení. Ktorého myšlienky napriek obrovskému rozdielu medzi Bohom a človekom hľadal a chcel zobrazit'.

V poslednej skici, ktorú som od neho pred

mesiacom dostal a ktorú chcel pomôcť popísať pre čitateľov nášho farského časopisu, zobrazuje Krista, vyskakujúceho z kalicha. A hovorí: „Týmto akoby športovým gestom chcem vyjadriť radosť Krista, ktorý sa teší, keď sa dáva veriacemu človekovi. Zobrazenie Krista ako športovca v sebe nesie radosť, silu a zdravie.“ To, čo jemu v ostatných mesiacoch chýbalo. Ale vedel, kde je prameň. Aj sa z neho v pondelok minulého týždňa napil. Už nie v zmysle získania zdravia, ale sily na cestu do večnosti. Verím, že vďaka prijatiu sviatosti na jednej strane našiel pokoj pre posledné chvíle života a na druhej smer cesty k večnému Majstrovi.

Áno, akademický maliar Alojz Petráš je už pri zdroji večnej radosti a krásy. Ktovie, ako Ho vníma. Ktovie, ako by Ho, Všemohúceho, namaloval teraz. Ale či je vôbec možné Boha zobrazit? Starý zákon i islam sa v tomto smere tak boja omylu, že takého zobrazenie zakazujú! Kresťanstvo napriek všetkým problémom dáva svojim umelcom priestor na hľadanie i v tomto smere. Lebo aj toto hľadanie, podobne ako pri hovorení a písaní slova, nám môže byť nápomocné. Podobne ako rozjímame pri modlitbe Františka z Assisi, rozjímame i nad Pietou či iným dielom Michelangela. A ja osobne, a viem, že nie som sám, nad mnohými obrazmi nášho zosnulého brata. Hľadajúceho človeka.

Celý život hľadal krásu a pravdu. Pravdu o kráse i krásu pravdy. Ono hľadanie sa prejavovalo i v tom, že veľkú časť svojich obrazov maľoval nadvakrát. Starú krásu prekryla nová. Tak ako veríme, že jeho starý život prekryje nový v Kristovi. Ktorý sám je pravda, ale i krása. A v tomto novom obraze už nebude miesto pre nič, čo človeka vzdiali od Boha. Amen.

Vladimír Slovák

Text odznel ako príhovor počas pohrebných obradov v stredu 27. apríla 2016 v Dome smútku

Foto: P. Pikulík

Hody v Necpaloch boli i tento rok s procesiou

Nedeľa Dobrého pastiera je v Necpaloch už tradične venovaná hodovej slávnosti. Tento rok pripadla na 17. apríla. Jej súčasťou bola nielen hodová sv. omša, ale i procesia od kríža neďaleko kultúrneho domu po necpalskú kaplnku.

Hoci ešte pred 60 rokmi bola procesia z Prievidze do Necpál stálou súčasťou hodových slávností, postupom času upadla do zabudnutia. V súčasnej podobe sa uskutočnila po prvý raz minulý rok, v rámci osláv 660. výročia prvej písomnej zmienky o Necpaloch. Obyvatelia Necpál sa rozhodli na tejto obnovenej tradícii zotrvať a i tento rok sa spoločne s celebrantom hodovej sv. omše, pánom dekanom Vladimírom Slovákovi, v sprievode dychovej hudby presunuli od kríža „pri Rajčuli“ až k neďalekej kaplnke. Pán dekan počas sv. omše vo svojej ho-

mílii upriamil pozornosť na úlohu kňazov ako dobrých pastierov cirkvi: „Musím uznať, že niekedy sme ako psi. A to ani nie tak z hľadiska poslušnosti pastierovi, ako z hľadiska naháňania oviec. Stáva sa, že na ne občas i vrčime, ba ich hryzieme, čo teda rozhodne nie je dobré.“ Zároveň však ponúkol i obraz toho, ako by to v skutočnosti malo v cirkvi vyzerat: „Kristus nás neurobil psami, ale pastiermi. Takými, ako je on. To znamená, že od nás smerom k našim blízkym, a najmä zvereným, očakáva postoj, aký má k nim, ale aj k nám on sám. Chce, aby sme boli ako on - dobrými pastiermi. Kňaz, ale vlastne aj každý veriaci, má byť i v tomto smere Alter Christus - druhý Kristus.“

Sv. omše sa okrem početných veriacich zúčastnila i primátorka mesta Prievidza Katarína Macháčková. Slávnosť pokračovala v popoludňajších hodinách zábavou na parkovisku pred Mäsiarstvom u Bor-ku, kde do tanca hrala hudobná skupina Necpalanka.

Text: Petra Humajová
Foto: Martina Humajová

Posledná sobota v mesiaci bola opäť dňom púte milosrdenstva

Posledná aprílová sobota bola dňom tretej púte milosrdenstva do nášho farského kostola, kostola Svätej brány. Tentoraz sa uskutočnila pod vedením farníkov zo Sebedražia a Cigľa a ich duchovného otca Viktora Krausa. Ten sa prítomným prihovril v rámci už tradičnej kajúcej pobožnosti, pri ktorej im priblížil skutok milosrdenstva nahých odievat'. Farníci opäť dôstojne zastúpili potrebné

liturgické služby. Celá liturgia milosrdenstva (korunka, adorácia, svätá omša) sa niesla v pestrom hudobnom prevedení putujúcich farníkov. Peknou tradíciou sa po skončení svätej omše stalo aj agapé, ponúknutie všetkých prítomných doma upečenými koláčmi.

Marián Husár

Účasť na biblickej olympiáde bola tohto roku nižšia

V dňoch 9. a 10. marca sa v priestoroch Gymnázia V. B. Nedožerského v Prievidzi konalo dekanátne kolo Biblickej olympiády. V školskom roku 2015/2016 boli pre súťaženie v Biblickej olympiáde vybrané biblické spisy Prvej knihy Samuelovej a Evanjelium podľa Lukáša.

V kategórii základných škôl súťažilo v prvý deň päť družstiev, v kategórii stredných škôl v nasledujúci deň tri družstvá. Novinky v tematickej skladbe jednotlivých kôl prispeli najmä k tomu, aby bolo súťaženie zábavnejšie. Z obidvoch dní postúpilo do diecézneho kola len družstvo Obchodnej akadémie v Prievidzi, ktoré 13. apríla v Badíne obsadilo pekné tretie miesto. Všetci zúčastnení sa zhodli, že najväčším prínosom biblickej olympiády je užšie spájanie sa s Kristom prostredníctvom štúdia jeho slova.

Text: -du-
Foto: Milan Barta

Družstvo Obchodnej akadémie reprezentovalo náš dekanát na diecéznom kole

Slávili sme spolu Počatiny - Deň počatého dieťaťa

25. marec väčšina z nás pozná ako sviatok Zvestovanie Pána. Zároveň je však už niekoľko rokov aj Dňom počatého dieťaťa. V tomto roku pripadol onen dátum na Veľký piatok, preto sa jeho oslava presunula až na čas po Veľkej noci. A spolu s ňou aj Deň počatého dieťaťa, nazvaný jednoducho Počatiny.

Vo farnosti Prievidza-mesto sme si tento výnimočný deň pripomenuli v dvoch rôznych termínoch. Najskôr vo farskom kostole v nedeľu 3. 4. 2016 na slávnosť Božieho milosrdenstva a v Piaristickej spojenej škole o niečo neskôr 11. 4. 2016. Spolu sme oslavovali, že v našom živote bol jeden deň úplne prvý. POČIATOK. Ako má každý z nás narodeniny, deň, keď sa narodil, tak si s nami mohol pripomenúť aj počatiny, deň, keď sa počal pod srdcom svojej mamy a ako veľký Boží zázrak objavil sa na tomto svete, hoci o tom ešte nikto nevedel.

K dobrej oslave patria sladké koláče, a tak sa na Počatiny rozdávali muffiny. Pred kostolom aj v škole. Napiekli ich naše obetavé a starostlivé maminy. Každý, kto chcel,

spolu s muffinami dostal i bielu stužku ako symbol úcty k počatému životu. U piaristov mali žiaci taktiež možnosť zistiť prostredníctvom webovej stránky prístupnej na hlavnom schodišti, kedy asi približne začal ich skrytý život v lone matky. Záujemcov o poznanie „termínu“ svojho vlastného počatia bolo až-až, dievčatá zo študentskej rady mali teda veľa práce s oznamovaním dátumov počatia.

Máme radosť, že sme ako jedna farnosť mohli aj takouto formou prispieť k úcte voči počatému životu. Lebo kto vníma a má v úcte vlastný život ako dar, dokáže prijať a mať v úcte aj život druhého človeka.

Elena Blašková

Na Biblickú nedeľu zaznelo celé evanjelium milosrdenstva

Popoludnie Tretej veľkonočnej nedele 10. apríla, ktorá na Slovensku nesie aj prívlastok „biblická“, patrilo v našom jubilejnom chráme, Kostole svätého Bartolomeja, čítaniu Evanjelia podľa Lukáša.

Biblisti toto evanjelium nazývajú aj „evanjelium milosrdenstva“, keďže sa v ňom najzreteľnejšie prejavuje Božia starostlivosť o človeka a jeho príklon k biednym a hriešnikom. Toto evanjelium sa číta počas tohto roku aj v nedeľnom cykle „C“ pri svätých omšiach.

Čítanie, ktoré sa začalo o 14.30 a trvalo dve a pol hodiny, realizovali po kapitolách prevažne birmovanci našej farnosti. Perikopy (úryvky biblických textov pri liturgii) boli tentoraz nahradené súvislým a úplným textom, čo prispelo k celkovému pohľadu na evanjeliové poslanstvo.

Dlhší čas strávený počúvaním evanjelia bol celkom určite využitý dobre a vo všetkých zúčastnených bude zasiate Božie slovo prinášať bohatú úrodu.

-du-

Foto: Martina Humajová

V mesiaci máj budú v našej farnosti slávnosti prvého svätého prijímania i birmovka

V máji tohto roka sa v našej farnosti uskutočnia slávnosti vysluhovania a prijímania iniciačných sviatostí.

Deti tretieho ročníka piaristickej základnej školy prijali prvýkrát Eucharistiu v nedeľu 1. mája pri svätej omši o 10.00 hod. v Kostole Najsvätejšej Trojice.

Deti z ďalších škôl, ktoré sa v našej far-

nosti tento rok pripravovali na prvé sväté prijímanie, majú svoju slávnosť o týždeň, v nedeľu 8. mája, vo farskom Kostole svätého Bartolomeja. Deti zo základných škôl na uliciach Rastislavova, Malonecpalská a Energetikov pri omši o 9.00 hod. a deti zo škôl na uliciach Mariánska a Sama Chalupku pri omši o 11.00 hod..

Sviatosť birmovania pre celú Prievidzu (okrem farnosti Veľká Lehôtka), teda farnosti Prievidza-mesto a Prievidza-Zapotôčky i duchovnú správu Prievidza-piaristi, a tentoraz i pre birmovancov z Handlovej, príde vyslúžiť v nedeľu 29. mája o 10.30 hod. do piaristického kostola generálny vikár Banskobystrickej diecézy Mons. Branislav Koppal.

-du-

Foto: Mária Melicherčíková

Petícia za ochranu mravnosti detí a mládeže vo verejnom priestore

Milí čitatelia!

Dovoľte, aby sme vás informovali o prebiehajúcej petícii, ktorej iniciátormi sú Branislav Škripek, poslanec Európskeho parlamentu, Erika Jurinová, poslankyňa NR SR a Richard Vašečka, poslanec NR SR. Zároveň vás pozývame vyjadriť nesúhlas so zneužívaním bežne dostupnej dennej tlače a periodík, v ktorých dochádza k nesprávnemu, obscénnemu, neúctivému zobrazovaniu ľudského tela, k vulgarizovaniu a nemravnostiam. Nesúhlas môžete vyjadriť svojím podpisom na internete, alebo sa stať aktívnym šíriteľom petičných hárkov vo svojom okolí.

Vysvetlenie cieľa petície: „Svojím podpisom podporujeme prijatie novely zákona Národnej Rady SR, ktorým sa mení a dopĺňa zákon 445/1990 zb. a ktorým sa upravujú podmienky predaja a rozširovania tlače a iných vecí spôsobilých ohroziť mravnosť v znení zákona 102/2010 Z.z.

Cieľom návrhu zákona nie je obmedzovať vydavateľov tlače, resp. dodávateľov

tlače, ale stanoviť podmienky predaja a rozširovania takejto tlače. Táto úprava ukladá vydavateľom tlače, ktorá uverejňuje explicitné sexuálne obsahy, povinnosť takúto tlač označiť slovom „erotic-ký“. Následne, tieto tlačoviny nebudú môcť byť predajcom v zmysle platných ustanovení zákona o ochrane mravnosti vystavované vo výkladoch a verejne propagované a v súlade s návrhom zákona ani predávané osobám mladším ako 18 rokov.“

Text je zo stránky:

www.peticie.com/peticia_za ochranu_mravnosti_deti_a_mladeze_vo_verejnom_priestore.

Nájdete tam mená iniciátorov - osobností politického, kultúrneho života, kňazov, aj petičné hárky a možnosť podpísať petíciu priamo na internete.

Mária Melicherčíková

Hľadáme správcu webu a premietačov textov

V našej farnosti mnohé veci zabezpečujeme prostredníctvom ochotných laikov. Často sú to dobrovoľníci, ktorí farskému spoločenstvu pomáhajú nezištné. Vďaka tomu si mnohí členovia našej farskej rodiny nachádzajú službu, v ktorej sa cítia užitoční. Aktuálne máme dve ponuky pre tých, ktorí by sa tiež chceli angažovať.

Ak ste boli vo farskom Kostole sv. Bartolomeja počas Veľkej noci, pravdepodobne ste si všimli projekciu textov a živého obrazu na veľkom plátne v lodi kostola a na obrazovkách v bočných kaplnkách. Radi by sme túto techniku využívali častejšie, najmä na nedeľných svätých omšiach. Preto hľadáme premietačov textov. Ochotných dobrovoľníkov radi zaškoolíme, úplne postačí, ak budú vedieť základy práce s počítačom. Druhou službou, ktorú dávame do pozornosti, je správa farskej webovej stránky.

V súčasnosti obsah na stránku pri-dávajú viacerí laici i kňazi, no veľ-mi radi by sme tejto aktivite dali jedného zodpovedného správcu webu. Opäť platí, že dobrovoľníka so serióznym záujmom radi zaško-líme. Dobrovoľník na túto službu

by mal mať aspoň základnú skúsenosť s tvorbou webových stránok.

Ak vás niektorá z ponúk oslovila, bez obáv sa obráťte na farský úrad, kde vám poskytnú ďalšie informácie.

Alojz Vlčko

Generálny predstavený rehole piaristov navštívil Prievidzu

Vo štvrtok 21. apríla 2016 do Prievidze zavítal vzácny hosť - páter Pedro Aguado SchP, generálny predstavený rehole piaristov z Ríma. Šesť hodín svojho pobytu mal naplnených stretnutiami so žiakmi a pedagógmi Piaristickej spojenej školy F. Hanáka, členmi Spoločenstva Piar a pátrami piaristami pôsobiacimi v Prievidzi.

Generálneho predstaveného, ktorý do nášho mesta prišiel už po tretíkrát, sprevádzal jeho asistent pre Európu páter Miguel Giraldez SchP a provinciál rehole na Slovensku, páter Juraj Ďurnek SchP. Spevom ho privítali deti zo spevokolu Rosnička a zástupcovia vedenia školy. Následne si pozrel vystúpenie jazykových talentov z gymnázia a prácu grafikov zo SOŠ. Neobišiel ani deti v materskej škole a v školskom klube, ktoré sa v poobedných hodinách modlili v kaplnke. Pred požehnaním sa im prihovril: „Modlitba nám mení srdce. Viete prečo? Pretože keď sa modlíme, Pán Boh počúva. A práve to nám mení srdce.“

Po krátkom oddychu nasledovalo stretnutie so Spoločenstvom Piar a rodičmi a blízkymi spolupracovníkmi piaristov. Pátra ge-

nerála oslovili svedectvá rodičov, ktorí sa k Bohu dostali práve skrze svoje deti. Tie vďaka živému vzťahu s Bohom dokázali byť svedkami v rodine. Vytvoril paralelu medzi životom sv. Jozefa Kalazanského, ktorému tiež srdce i život zmenili deti. „Modlite sa za nás, piaristov, pôsobiacich nielen v Prievidzi, ale i na celom svete. Piaristi venujú celý svoj život, každú svoju minútu deťom a mladým. Opustili všetko. Chcú tu byť v každej situácii pre nich. A to ich robí šťastnými.“

Z pôdy školy smerovali kroky pátra Aguada do budovy PiarHome, kde sa venoval rozhovorom s mladými zo Spoločenstva Piar. „Prvé, čo by vám sv. Jozef Kalazanský povedal, by bolo ďakujem,“ vyjadril po vypočutí si prezentácie o činnosti spoločenstva. „Poďakoval by vám za vašu odvahu, aktivitu, za to, že ohlasujete Kristovo evanjelium. Ale takisto by vám zdôraznil, že je v tom potrebné pokračovať - každý jeden deň.“

Návšteva generálneho predstaveného bola zakončená svätou omšou za účasti mladých aj rodičov, počas ktorej páter Aguado povedal: „Skutky apoštolov sú knihou, ktorá nie je uzavretá. Každý jeden z vás je povoláný, aby ju ďalej písal, svedčil, evanjelizoval.“

Text: Zuzana Škrinárová, Anežka Kútiková

Foto: Jakub Straňanek

Lámačské chvály pritiahli mnohých do Daddy´s Café

V pondelkový podvečer 25. apríla 2016 sa priestory novootvorenej kresťanskej kaviarne Daddy´s Café naplnili do posledného miesta. Pozvanie totiž prijala známa kapela Lámačské chvály. Okrem chválových piesní povzbudili účastníkov aj svojimi svedectvami a modlitbami. Vytvorilo sa živé a radostné spoločenstvo ľudí všetkých ve-

kových kategórií, ktorí sa mohli občerstviť nielen na duchu, ale aj nápojmi a zákuskami z bohatej ponuky kaviarne.

Tomuto výnimočnému kresťanskému podniku v centre mesta želáme veľa Božích milostí v službe.

-zš-

Spoločenstvo Piar sa podieľalo na programe Godzone konferencie

V Banskej Bystrici sa od 8. do 9. apríla 2016 konala Godzone konferencia. Zúčastnilo sa jej približne 1300 mladých ľudí. Hlavným celebrantom sv. omše v športovej hale, kde sa podujatie konalo, bol provinciál rehole piaristov, páter Juraj Ďurnek SchP. Spolu s ním koncelebrovalo ďalších 13 kňazov.

V programe okrem iných vystupovali členovia chválových kapiel Heartbeat a God-knows z Prievidze, ktorí nielenže viedli večerné chvály, ale aj pobavili účastníkov v zábavnej „tolkšou“. Medzi účastníkmi konferencie sa nachádzali i mladí a rodičia zo Spoločenstva Piar.

Hlavným mottom stretnutia bolo heslo „Všetci za jedného“, ktorým bol inšpirovaný celý program. V piatok zaznela prednáška v podaní Michala Kevického a uskuťtočnilo sa i pásno modlitieb za Slovensko. Redemptorista Jozef Mihok v sobotnej kázni vyzýval, aby sme sa nebáli dať Ježišovi k dispozícii všetko a pýtali sa samých seba, čo je to jedno, čo nám chýba. Poznamenal, že tak ako v Banskej Bystrici začalo povstanie, tak teraz má začať nové duchovné „povstanie“ generácie, ktorá bude meniť atmosféru vo svojom okolí podľa Ježiša Krista.

Július Slovák na záver povzbudil účastníkov vstúpiť do „nového levelu“ vzťahu s Bohom, v ktorom všetci prevezmeme zodpovednosť za našu krajinu a budeme konať tak, aby budúce generácie mohli žať hodnoty Božieho kráľovstva.

Text: Zuzana Škrinárová

Foto: Lucia Turčanová

Blahoželanie

Ordo Scholarum Piarum, ľudovo nazývaní piaristi, duchovní synovia Jozefa Kalazanského, prežívali 19. mája 2001 v Nitre v Kostole sv. Ladislava nezabudnuteľné chvíle. Svoje vyvolenie pre kňazstvo oznamovali hneď traja kandidáti - a jedným z nich bol náš rodák, **Stanislav Šimkovič**. Svätenie prijali z rúk biskupa Mons. Mariána Chovanca. Pán biskup ich vyzval, aby spájali ľudské s božským. Vtedy sa náš novokňaz Stanislav vyjadril: „Som šťastný, splnilo sa mi to, po čom som dávno túžil. Byť kňazom.“

K 15. výročiu kňazstva vyprosujeme pátrovi Stanislavovi u Nebeského Otca veľa

zdravia, hojnosť Božích milostí, lásku Božského Srdca, ochranu Panny Márie a vernosť povolaniu.

Redakcia

Novinky z piaristickej školy

Úspechy v biologickej olympiáde

Biologická olympiáda je na našej škole stále atraktívnou a úspešnou súťažou. V kategórii C (ZŠ a nižší stupeň gymnázia) sa školského kola zúčastnilo 10 žiakov. Kvartán Jakub Kunovský z neho postúpil nielen do okresného kola, ale výhrou si zabezpečil i účasť na krajskom kole. To sa konalo 17. marca 2016 v Považskej Bystrici a Jakub v ňom skončil na 6. mieste.

Esejistická súťaž Sofia

Sofia - pôvabné ženské meno, a tiež grécke slovo znamenajúce múdrosť. V tomto prípade však slovo Sofia znamená esejistickú súťaž v písaní filozofických esejí na danú tému, ktorú zastrešuje Kolégium Antona Neuwirtha. Tento rok bola súťažnou témou otázka: „Prinesie mi úspech skutočné šťastie?“ Odpovedať na ňu sa pokúsila i naša študentka Michaela Priehodová, ktorá sa dostala finálovej dvadsiatky a vďaka tomu sa zúčastnila víkend na Donovaloch.

Spievam po francúzsky

Aj tento rok sa šikovné speváčky našej školy Klárka Džuponová (príma) a Viktória Granecová (2.G) zapojili do súťaže Spievam po francúzsky. Z krajského semifinále v Žiline si Klárka odniesla 3. miesto v kategórii do 14 rokov a Viktória získala okrem 1. miesta v kategórii 15-17 rokov aj cenu pre absolútneho víťaza kola.

Chemická olympiáda opäť úspešná

V krajskom kole chemickej olympiády sa podarilo M. Blaškovi v kategórii B obsadiť 3. miesto a J. Kunovský spolu s A. Debnárom sa stali v kategórii D úspešnými riešiteľmi.

Plné kontajnery papiera

Zber papiera má na našej škole dlhoročnú tradíciu. Tentokrát sa nám podarilo

vyzbierať 13 468 kg papiera a naša škola získala 512 Eur. Víťazom v kategórii mladších žiakov sa stala 4.C trieda, v kategórii starších žiakov po urputnom boji tesne zvíťazila 5.A trieda.

Spoločnosť MSM GROUP ocenila našich žiakov

Dňa 31. 3. 2016 boli naši študenti SOŠ v odbore grafik ocenení za aktívnu a efektívnu spoluprácu so spoločnosťou MSM GROUP. 11 žiakov sa zapojilo do prípravy návrhov veľkonočných pozdravov. Prvú cenu získala žiačka I.F triedy Nad'a Borisová.

Zápis prvákov

V dňoch od 12. apríla do 14. apríla sa na Piaristickej základnej škole F. Hanáka konal zápis do 1. ročníka ZŠ. Rodičia vyplňali dotazník a ich deti - predškoláci si zas mohli prejsť niekoľko úloh a vyskúšať si, ako sa učí v škole. V dotazníku rodičia uviedli za najčastejší dôvod rozhodnutia sa pre Piaristickú základnú školu F. Hanáka prístup učiteľov a školský vzdelávací program. Ďalším dôvodom v poradí bola dobrá skúsenosť so školou, ktorú navštevujú i staršie deti, a záujem o kresťanskú výchovu.

Pripravili: Elena Blašková a Anežka Kútiková
Foto: archív školy

Kto je to hipster?

(Anketa)

Možno ste sa s tým podivným slovom už stretli. Možno ste vtedy z kontextu vydedukovali, že ide o alternatívny štýl obliekania a spôsobu života a priťahuje hlavne mladých ľudí. A keďže tínedžeri sa vyznajú v módnych trendoch, popýtala som sa ich trochu na tento fenomén. Za odpovede na otázky: kto je hipster, ako sa prejavuje a čo vyznáva a či môže byť aj kresťan hipsterom, ďakujem chlapcom grafikom z našej piaristickej SOŠ a dievčatám gymnazistkám z 2.G.

- Hipster je človek so štýlom, špecifickým účesom a spôsobom obliekania. Prevažne sa obliekajú do hnedého, majú bradu, masívne okuliare a sú fešní.

- Pre mňa je hipsterský štýl inšpiratívny. Hipster je ten, ktorý uprednostňuje alternatívny spôsob života, nejde s davom, neuberá sa konzumným životom ako ostatní. Nejde o žiadnu sektu alebo náboženstvo. Patria sem ľudia, ktorí sa snažia nejakým spôsobom vyniknúť. Talentami, zručnosťami, láskou k prírode či spravodlivosťou.

- Hipster je elegantne a moderne oblečený človek v starej móde. A či aj kresťan ním môže byť? Môže, ja mám veľa veriacich hipster kamarátov.

- Podľa toho, čo som videl, sú to čudní ľudia, ktorí majú silnú potrebu odlišiť sa od davu. Väčšina nosí bradu, „cibuľu“ na hlave - čiže taký copík v tvare cibule, ponožky vysoko a výrazne obťahnuté nohavice.

- Znamená to úplné odlišenie sa od spoločnosti. Čiže nosenie „vintage“ oblečenia, Iphone a celkovo produkty od Apple, lebo sa nimi odlišuje od ostatných. Nosenie účesov, ktoré sa bežne nenosia. Stravovanie sa zdravo a tak, aby sa podporovali miestni podnikatelia, čiže bio, raw. Celkovo ide o vyznávanie naturálneho štýlu a nosenie prírodných materiálov, čiže žiadne umeliny.

- Hipster sa oblieka podľa „vintage“ módy, teda podľa módy, ktorá bola kedysi „in“. Podľa mňa by mal mať obuté neja-

ké činy, krátke nohavice a v nich zapravené nejaké „old school“ tričko.

- Na tejto planéte sú dva druhy hipstero. K typu A by sa dalo povedať len toľko, že táto skupina našich endemitných kamošov nasleduje smer hipisákov. Štýl obliekania - recyklujeme staré skrine našich babičiek. Hipster typu B je ním preto, že sa mu to zdá byť „cool“. Normálny človek nosí čiapku v zime. Prečo? Zjavne preto, že je zima. Hipster nosí čiapku kvôli Coldplay a iným skupinám.

- Slovo hipster je podľa mňa výhovorka na zakrytie ľudskej neschopnosti nakúpiť si slušné oblečenie a následne ho zlaadiť. Títo ľudia často vyzerajú mierne bezdomovecky, ale uznávam ich odvahu!

- Kedysi sa za hipstero považovali ľudia, ktorí sa chceli svojím vzhľadom, štýlom obliekania a celkovým spôsobom života odlišovať od iných. Nehlásali svoje „idey“ na uliciach, len v tichosti svojou odlišnosťou protestovali proti homogenosti dnešnej spoločnosti s identickými názormi, účesmi a tričkom z toho istého butiky. Hipsterská odlišnosť zaujala a z tohto prúdu sa stal nový trend. Pôvodní hipsteri nezanikli, štúrovskú bradu však zhodili, obliekli si starý sveter a vošli opäť do úzadia. Myslím, že mali peknú pôvodnú myšlienku - nekráčať za každú cenu po vychodených cestách.

Za odpovede ďakuje Zuzana Škrinárová
(Foto: autorka ankety)

Dnes na slovíčko s manželmi Izraelovcami

Ako sa vzopriet' kultu tela (bez duše)?

Možno si mnohí myslia, že „obliekat' nahých“ môžu len ľudia v nejakých útulkoch alebo charite. Niekoľko polonahých tiel však každý z nás denne „stretáva“ na billboardoch, v novinách a časopisoch, v televíznych či internetových reklamách a programoch, ale často i priamo na pracovisku.

Ako ich môžeme „obliecť“ a prinavrátiť tak úctu a dôstojnosť ľudskému telu, degradovanému často iba na predmet, vec, ktorá zvýši predajnosť istého tovaru alebo je tovarom sama osebe? O týchto, ale aj iných problémoch dnešnej doby sme sa porozprávali s manželmi Pavlom a Evou Izraelovcami, členmi skupiny nadšencov Teológie tela sv. Jána Pavla II..

▪ Vieme o vás, že sa venujete prezentácii myšlienok sv. Jána Pavla II. o hodnote ľudského tela v manželstve, ale aj všeobecne. Ako ste sa k tejto téme dostali? Prečo vás práve ona zaujíma?

Eva: Už pred manželstvom sa v našich srdciach objavila túžba, aby ľudia okolo nás mali krásne vzťahy. Táto túžba nevyprchala, a tak sme sa začali venovať formácii mladých ľudí v malej skupinke, pričom jednou z tém bola vzťahovosť. V prvom roku manželstva sme narazili na audioprednášky o teológii tela a od toho času sa nám táto téma doslova vryla do srdca.

Pavel: Teológia tela nám pomohla pochopiť, aký je Boží plán s človekom, mužom a ženou. A odkrývanie tohto plánu je fascinujúce. Nám to pomohlo v budovaní nášho manželstva, ale tiež v rozvíjaní môjho aj

Evkinho vzťahu s Bohom. Preto sa chceme s druhými deliť o radostnú zvesť o manželstve.

▪ Aký je teda Boží plán s človekom, mužom a ženou a akú úlohu v ňom zohráva telo?

Pavel: V prvom rade Boh od samého začiatku chce, aby bol človek šťastný a platí to aj pre vzťah medzi mužom a ženou. Rozličným spôsobom dokazuje svoju lásku k človeku a pozýva ho, aby vstúpil do vzťahu s ním. Čo sa týka úlohy tela, tak si dovoľím tvrdiť, že zohráva veľmi dôležitú úlohu. Cez viditeľné telo sa totiž zjavuje neviditeľná duša. Človek je človekom práve vďaka spojeniu duše s telom. Logicky vzaté, ak Boh stvoril človeka na svoj obraz, znamená to, že aj naše telo odzrkadľuje Boha. Môže to síce znieť príliš idealisticky, ale naše telo sa má stať nástrojom na prejavovanie lásky.

Eva: Súhlasím s Palim. Bohu na našom šťastí záleží oveľa viac ako najväčšiemu zalúbenčovi na svete. Jeho láska k nám je doslova vášnivá a vpísal ju do našich tiel. Telo je obrazom neviditeľného Boha vo viditeľnej forme. Možno ťažko uchopiteľné. Mohli by sme to predstaviť na vitráži v kostole. Keď zasvieti cez vitráž slnko, vidieť krásu obrazu na nej. Takisto to je s ľudským telom. Telo prežaruje neviditeľná duša a to je nádherné a uchopiteľné v správaní, vnímaní, no predovšetkým v milovaní človeka.

▪ Mohli by sme teda z toho vyvodit' súvislosť, že mnoho nešťastných ľudí a následne nešťastných vzťahov, manželstiev je dnes práve vďaka tomu, že človek je akoby vnútorne rozdelený - žije len ako by pre telo, alebo naopak len pre dušu, a nie ako vnútorne zjednotená osoba?

Pavel: Tá súvislosť tu zrejme je. Príčina „podvýživených“ vzťahov je však aj v tom, že sme sa duchovne odťali od zdroja sily, pokoja, radosti - od Boha. Je to podobné tomu, čo sa stalo v raji; otáčame sa Bohu chrbtom, neprijímame jeho plán a do našich vzťahov prichádza rozdelenie.

Eva: Dobrá otázka. Keď sa niekedy prechádzam po meste, všimam si, že v posledných rokoch je tu rozšírený trend otvárať služby na skrášlenie tela, počnúc salónmi, kde si dajú ženy s radosťou nalepiť na svoje prirodzené nechty tie umelé. Do skrášlenia svojho tela investujeme veľa. Nielen my, ženy, ale aj muži. Kult tela je v popredí. My sa dnes dokonca bránime aj starnutiu a robíme všetko preto, aby sme tento prirodzený proces spomalili. Prílišné sústredenie sa na telo sa prenáša aj do našich vzťahov. Pracujeme s mladými, ktorí prejav telesnej intimity vo vzťahu považujú za jeho dôležitú súčasť. A tak mnohé ich vzťahy sú zaslepené zmyselnosťou a po niekoľkých rokoch randenia zistia (napr. aj na snúbeneckej príprave), že sa v iných, podstatných oblastiach, ktoré tvoria základ vzťahu, vôbec nepoznajú.

▪ Ako sa môže podľa vás človek dnešnej doby vzoprieť kultu tela, ktorý degraduje hodnotu človeka iba na vec, prostriedok uspokojenia? Ako je možné naučiť človeka vážiť si primerane vlastné telo a preukazovať mu úctu, starať sa oň, aby sa naučil a bol schopný starať sa láskou aj o telo iného človeka?

Pavel: Súvisí to s vnímaním svojej hodnoty ako človeka, k čomu patrí aj hodnota tela. Ako kresťania veríme, že každý z nás má hodnotu Kristovej krvi. Platí to aj pre naše telo, ktoré je chrámom Ducha Svätého. A o chrám sa treba starať. Kľúčové teda je uveriť, akú hodnotu mám v Božích očiach. A nie je to jednoduché.

Eva: Paľo mi odpoveď zobral z úst. Áno, súvisí to s našim obrazom o sebe, o vlastnej sebahodnote, s tým, či si sám seba vážim, pretože som, nie preto, lebo mám vysoké postavenie, značkové oblečenie, že mám alebo nemám dokonalú postavu. Keďže žijeme v dobe, keď sa aj človek a jeho hodnota meria výkonom a výzorom, je to ťažké.

▪ Znamená to teda, že telo možno znovu „zahaliť“ úctou a prinavrátiť mu stratenú hodnotu skrze Kristovu krv?

Pavel: Samozrejme, že sa to dá. Debata sa však nesmie točiť len okolo tela. Ján Pavol II. práve zdôrazňuje jednotu tela a duše. Hodnotu jedného nemožno oddeliť od hodnoty druhého.

Eva: Áno, aj o prinavrátení hodnoty človeka je teológia tela. Skrze Ježišovu smrť už viac nie sme otrokmi, ale slobodnými, ba dokonca kráľovskými deťmi. A to je tá pravá chuť navrátenej hodnoty človeka každému mužovi, každej žene.

Verím, že vaše povzbudivé slová pomôžu najmä tým, ktorí už stratili vedomie skutočnej hodnoty človeka stvoreného na obraz Boha. Ďakujem vám za rozhovor a prajem veľa dobrých poslucháčov pri ohlasovaní radostnej zvesti prostredníctvom myšlienok teológie tela.

Text: Elena Blašková

Foto: archív manželov Izraelovcov

Kritériom pre vstup do neba budú i skutky milosrdenstva

„Či to nie je pôst, ktorý sa mi ľúbi,... ak vidíš nahého, zaodeješ ho?“ (Iz 58, 6-7)

V každej knihe Svätého písma nájdeme svedectvo o milosrdnej láske Nebeského Otca. Prostredníctvom rôznych situácií nás Pán učí vzájomnej úcte, vyzýva k láske a ochote byť jeden pre druhého oporou v núdzi a nedostatku.

Apoštol Jakub nám pripomína, že viera bez skutkov je mŕtva. V Evanjeliu sv. Matúša v kapitole o poslednom súde (Mt 23, 31-46) hovorí, čo bude kritériom pre vstup do kráľovstva, ktoré nám pripravil Otec od večnosti. Sú to skutky telesného a duchovného milosrdenstva.

Odiť telo i srdce

Dôležitou súčasťou človeka od chvíle, keď Boh zaodel človeka v raji, je odev. Jedno porekadlo hovorí, že šaty robia človeka. Niečo nám o človeku povedia. Odev vyjadruje naše postavenie, zaradenie v spoločnosti.

Ježiš nám pripomína, že nahých máme odievať. Tak ako Boh zaodel človeka po prvom hriechu, máme aj my robiť v telesnom i duchovnom zmysle slova. Stačí prezrieť svoje šatníky a zistíme, že je o čo sa podeliť. Treba mať odvahu dať aj to, čo potrebujem, lebo sú i takí, čo nemajú nič. So stratou hmotných istôt ide ruka v ruku i strata dôstojnosti a človek sa stáva i duševne a duchovne nahý. Aj v tejto rovine potrebuje pomoc.

Nemecký básnik Rilke cestou na univerzitu so svojou priateľkou prechádzal rušnou ulicou. Na rohu ulice sedávala žobráčka a s pohľadom upretým na zem prosila o almužnu. Rilke jej nikdy nič nedal, jeho spoločníčka jej občas hodila nejakú mincu. Raz sa ho spýtala: „Prečo jej nikdy nič nedáš?“ Básnik odpovedal: „Mali by sme dať niečo jej srdcu, a nie rukám.“ Na druhý deň dal žobráčke nádhernú ružu. Vtom sa stalo niečo nečakané. Žena zdvihla zrak, pozrela na darcu,

vstala, chytila ho za ruku a pobožkala mu ju. Potom si pritlačila ružu k hrudi a odišla. Zaodel jej srdce - pocítila, že je človekom.

Som len obyčajný človek

Veľkým príkladom nám je aj pápež František. Jeho cesta na ostrov Lesbos hovorí o tom, ako zaodieť srdce človeka. Nemohol všetkým priniesť chlieb, dostatok peňazí, zabezpečiť živobytie. Čo im teda priniesol? Svoje srdce plné lásky a milosrdenstva. A prejavil záujem o ich situáciu. Tak to zhodnotila aj jedna moslimka.

Máme početné príklady, ktoré nám hovoria o skutkoch milosrdenstva - profesor Jean Vanier, Raul Follereau, Albert Schweitzer, Matka Tereza. Možno si poviete: „Ale ja som len obyčajný jednoduchý človečik, ja na to nemám!“ Odpoveď nájdeš v nasledujúcom príbehu:

Istý kraj postihlo veľké sucho. Postupne všetko schlo. Pri živote ostal iba útlý kvietok, lebo ho niekoľkými kvapôčkami napájala malinký pramienok. Ale aj pramienok strácal nádej. Čo tu ja môžem urobiť? Aký význam majú moje dve kvapky?

Blízko stál starý mocný strom. Počul nariekanie a prv, než umrel, stačil pramienku povedať: „Nik od teba nežiada, že rozzelenáš celú púšť. Tvojou úlohou je udržať pri živote ten malý kvietok. Nič viac.“

Viktor Kraus, farár v Sebedraží

Nahých zaodievat'

Svedectvo

*„Bola som bez prístrešia: nechýbalo mi však chápacie srdce, ochrana a láska.“
Matka Terézia z Kalkaty*

V jedno sychravé nedeľné ráno nás pri vychádzaní z Kostola Najsvätejšej Trojice po svätej omši oslovila rozhorčená pani: „Idete z kostola a všimate si iba seba. Pritom tam pod schodmi pri Vtáčniku leží chorý človek, toho si nevšímate. Tolké dni tam leží...“ Starká kamsi zmizla. Ľudia jej nevenovali pozornosť, pretože sa v sychravom počasi ponáhľali domov. Aj mne mal o pár minút ísť autobus.

Pri priblížení sa ku schodom sa mi v prítmí naskytol desivý obraz. Človek ležiaci na kartónoch, schúlený, bez akejkoľvek prikrývky. Z papierovej jaskynky sa šíril neopísateľný zápach. Zbadala som tvár viac než žltú. Čo mám rýchlo urobiť?

Pozrela som von, ľudia už boli preč, iba pár mládencov ešte stálo obďaleč. Poprosila som ich o rýchle privolanie záchranky mobilom. Keďže miesto bolo neprístupné, mladí sa rozostúpili, aby mohli navigovať sanitku. Komunikácia s daným človekom však bola mizivá. Aspoň sa pomodlím, kým

príde lekár.

Bolest' mu akoby prevyšovala zmysly. Len som vyrozumela, že prepísal dom i majetok synovi. „A takto som skončil...“, zavzlykal. „Chcete sa pomodliť aj vy?“ spýtala som sa. „Igen!“ zašepkal. „Ale viem sa modliť len po maďarsky.“

Pomaly hľadám slová maďarskej modlitby, ktoré ma kedysi naučila vzácna bádická starká Anička. Po tvári sa mu pri modlitbe rinuli slzy - hlavne vo chvíli, keď sme odprosovali za syna. Do vrečka košele som mu vložila obrázok Božského Srdca a ruženček od sestier satmárov. Keď som mu začala spievať pieseň Mária ochrana, prišla záchranka.

Vďaka Vám lekári, záchranári. Vďaka úžasná mládež. Ďakujem Ti, Božské Srdce, že si nás upozornilo na bijúce srdce tohto človeka a prikrylo ho svojím milosrdenstvom. Zaodelo si ho svojou Láskou v jeho nahote.

Anna Gálová-Vavrová

Prácou si obliekajú dôstojnosť

Bzovík je napohľad miesto pokoja. Občas ho preruší bučanie kravy a jej dvoch teliat, erdžanie koní či štekot psov. Na dvore sa lenivo natáhujú mačky, o čerešňu uviazaná oslica Malinovka chrúme sviežu trávku. Po blízkej ceste sa sem-tam preženie autobus; osobné autá väčšinou spomalia, niekedy zastanú a cestujúci si obzerajú zvieratá. Keď však nastane čas pracovnej terapie, stáva sa Bzovík miestom plným čulého stavbebného ruchu. Stavajú sa nové domy pre ďalších klientov, kaplnka a potrebné zariadenia. Popri tom treba podojiť kravu, postarať sa o zvieratá, navariť, upratať a zastat' veľa iných bežných domácich prác. Žijú tam muži, ktorí už úspešne prešli pobytom v zariadení Dobrý Pastier v Kláštore pod Znievom.

Samozrejme, denne je s nimi i terapeut, ktorý pomáha napredovať a zodpovedá za režim. Napredovať v získavaní dôstojnosti. Do tej sa každý oblieka sám. Za sebou zanecháva staré šatstvo zlozvykov, kým neostane celkom nahý. Pred Bohom, no hlavne pred sebou.

Text a foto: Mária Melicherčíková

Obliekanie si jedinečnosti

Odievanie od nepamäti podliehalo viac či menej prísnyim spoločenským pravidlám a odrážalo nielen dostupné materiály a technológie, ale aj spôsob myslenia ľudí, spoločenskú štruktúru ich skupín a spôsob života. V moderných spoločnostiach sa obliekanie (spolu s celkovou úpravou zovňajšku) stalo nástrojom na spoločenské prejavovanie, ba niekedy i na budovanie identity človeka.

Funkcie odievania

Človek - na rozdiel od zvierat, ktoré majú napríklad srst', pazúry, tesáky - nedostal do vienka dostatočnú telesnú výbavu na prežitie v životnom prostredí. Preto musí rozvíjať svoje ľudské schopnosti a v spolupráci s inými vyrábať odev, obuv, stavať príbytky, vytvárať nástroje na získavanie a prípravu potravy. Hoci za základnú funkciu odevu môžeme považovať ochranu ľudského tela, žiadny kúsok odevu neplní iba túto funkciu. Obyčajne sa vzťahuje aj k uznávaným estetickým normám, označuje pozíciu jednotlivca v spoločnosti a jej podskupinách, vyjadruje spoločenský význam danej životnej situácie, využíva poznatky napomáhajúce účinnejšie vykonávať určité aktivity, naznačuje príslušnosť človeka k určitým názorovým skupinám, niekedy dokonca komunikuje. V súčasnosti sa vo všeobecnosti pravidlá, ktoré sa týkajú obliekania, oslabili a poskytujú ľuďom väčšiu slobodu. Prísnosť spoločenského normovania obliekania však dodnes závisí od spoločenskej vážnosti niektorých situácií, ako je napr. obliekanie podľa protokolu v diplomatickom styku alebo významných štátnych udalostiach, liturgické rúcha, uniformy a niektoré pracovné odevy označujúce osoby, ktoré vykonávajú spoločensky významné povolania a slúžia na ich rýchle rozoznanie, ochranné odevy v povolaniach, v ktorých je zvýšené riziko úrazu alebo smrti, oblečenie na prelomové životné udalosti a ich spoločné slávenie.

Individualizácia v obliekaní

V roku 1705 opísal Bernard de Mandeville, holandský lekár pôsobiaci v Londýne (vte-

dy s asi 600 tisíc obyvateľmi) vo svojej *Bájke o včelách* to, ako si ľudia vo veľkých mestách budujú vonkajšiu „fasádu“. Výstižne opísal jej dôležitosť a funkcie, ktoré plní vo veľkých mestách, v ktorých spolu s počtom obyvateľov narastá aj anonymita a „miešanie zvykov“. Sú to podmienky, ktoré umožňujú určitú východiskovú rovnosť ľudí vo vzájomných stykoch (bez poznania rodinného alebo regionálneho pôvodu či predchádzajúcej skúsenosti s danou osobou), v ktorých sa tvár a vonkajší vzhľad stáva jedným z prostriedkov odhadovania osobnostných kvalít - vplýva na šance obsadiť alebo si udržať určitú spoločenskú pozíciu, ba dokonca sa budovanie takejto „fasády“ môže stať cieľom samým osebe.

Boli to počiatky vzniku tzv. masových spoločností, v ktorých spoločenská pozícia jednotlivca závisí menej od vrodenej, a oveľa viac od nadobudnutých vlastností a potenciálov človeka. Do týchto spoločností je človek začlenený najmä prostredníctvom funkcií, ktoré plní, a o ktoré musí v istom zmysle súťažiť. Viedlo to aj k postupnej špecializácii módného priemyslu a nárastu jeho spoločenského významu. Návrhári a ideológovia stále nových druhov ľudskej „originality“ sa prebojovali na najvyššie spoločenské priečky a stvárnajú oslavovaný svet celebrit aj všedných ľudských životov. Ako konštatujú sociológovia, identitu si dnes kupujeme.

Kým sme naozaj?

V súčasnosti je aj taká zdanlivo banálna činnosť ako výber oblečenia spojená s mnohými dilemami a problémami, kto-

ré si človek pri výbere svojho oblečenia často ani neuvedomuje, prípadne nie je v jeho možnostiach vysporiadať sa s nimi. Tieto dilemy by sa dali sústrediť do viacerých oblastí.

Jednou je *oblasť globálnej ekonomiky a vykorisťovania*, o ktorom sa v poslednom období hovorí často aj v súvislosti s výrobou a distribúciou odevov. Ide o presťahovanie odevnej výroby do krajín s lacnou pracovnou silou, čo spôsobuje na jednej strane úbytok pracovných miest vo vyspelých krajinách, na druhej strane veľké znížovanie nákladov na úkor až neľudských výrobných podmienok v nerozvinutých krajinách. Výzvy na zlepšenie spravidla smerujú k tomu, aby si ľudia kupovali - hoci aj o niečo drahšie - oblečenie domácich výrobcov. Je to isté riešenie problému, avšak len čiastočné vzhľadom na úzku vzájomnú súvislosť medzi trhovou ponukou a dopytom, a vzhľadom na zákonitosti medzinárodného podnikateľského prostredia či zvyšovania rôznych životných šancí ľudí pomocou zlacňovania tovarov a služieb.

Ako ďalšiu môžeme spomenúť *oblasť spoločenskej morálky*. Individualizácia života ľudí spôsobila, že význam mnohých situácií, ktorý bol kedysi v spoločnosti jednoznačný a aj oblečenie na ne podliehalo pomerne prísny normám, dnes závisí od osobného zhodnotenia (alebo možností bez pocitu nátlaku zmeniť ich) jednotlivca. Už len málokoho pohorší dnešný spôsob obliekania do kostola, na umelecké predstavenia, dôležité skúšky či dokonca do parlamentu alebo školy. Moc módných tvorcov ale nesmeruje len k podčiarkovaniu sebaujadrnenia jednotlivca, ale určuje aj trendy myslenia či dokonca spoločenské zmeny. Najnovším trendom je práve politizácia a radikalizácia módných značiek, ktorú vyjadrujú vo svojej tvorbe. Už v minulom storočí módni tvorcovia sprevádzali viaceré zmeny ako rozvoj feminizmu (trendy mužských

typov oblečenia pre ženy, unisex a pod.), presadzovanie homosexuality, niektorých revolučných hesiel (napr. sexuálnej revolúcie, socializmu resp. liberalizmu), atď. Najväčšiu kontrolu nad svojím správaním a jeho dôsledkami však môže človek získať v *oblasti vlastnej identity a štýlu*. Budovanie vlastnej originality na základe ponuky módných tvorcov v skutočnosti nevedie k originalite, ale ku konformizmu a konzumnému prístupu k odievaniu. Originalita človeka spočíva v jeho ceste ku sebazdokonaľovaniu v spoločenských podmienkach, v ktorých sa nachádza. Jednotlivec si môže rozumom zdôvodniť a obliecť si rôzne druhy originality, ale zmysuplnú, uspokojujúcu a v konečnom dôsledku aj úspešnú formu osobnej originality si môže vybudovať jedine v láskyplnej spolupráci s inými, nie napriek alebo proti spoločnosti. Každý kúsok odevu má svoj zmysel: vyjadruje kto som, čo sa mi páči, čím žijem, ... a koho mám rád.

Text a foto: Mária Suríková

Obnosené šatstvo darujte rovno charite

Separovaný zber textilu znížil počet darcov obnoseného šatstva v prievidských charitatívnych organizáciách. Ktoré oblečenie je lepšie priniest' priamo do charity? A ktoré šatstvo je lepšie vyhodit' do kontajnerov na textil rozmiestnených na sídliskách?

Po zavedení separovaného zberu textilu v Prievidzi v roku 2012 sa výrazne znížil počet darcov šatstva pre núdznych v Charite - dome sv. Vincenta. Šatstvo zozbierané do špeciálnych kontajnerov na prievidských sídliskách síce je určené na ďalšie používanie, a spoločnosť, ktorá vzišla z verejného obstarávania a zabezpečuje túto službu deklarovala, že použiteľné oblečenie poskytne charitatívnym organizáciám. Nie je ale zabezpečené to, aby šatstvo z prievidských kontajnerov putovalo pravidelne práve do prievidských organizácií. Tým nárazovo vznikol po zavedení tohto zberu nedostatok vhodného darovaného oblečenia v organizáciách na území mesta a čiastočne trvá až dodnes.

Šatstvo a obuv uvítajú

Je preto vítané, ak darcovia poskytnú obnosené šatstvo priamo organizáciám v meste. V neziskovej organizácii Charita - dom sv. Vincenta sú potrebné pánske aj dámske odevy. Klienti, ktorým je oblečenie vydávané za symbolický poplatok, majú záujem najmä o nohavice, bundy, svetre, tričká, pyžamá, tepláky, ponožky a spodnú bielizeň. Veľmi žiadaná je aj zachovalá obuv, zimná aj letná, a to najmä ľahká športová a pevná zimná obuv. Organizácia pracuje aj s rodinami v zložitej sociálnej situácii, takže vie distribuovať núdzným aj detské oblečenie a obuv. Samozrejme, vzhľadom na prevádzkové možnosti je potrebné, aby bolo darované šatstvo čisté.

Poškodené odevy radšej zahod'te

Zdôrazniť treba aj to, že pre organizácie je skôr príťažou, ak im darcovia prinášajú

šatstvo, o ktoré nemajú záujem ani ich klienti. Aj oni sú ľudia, ktorí majú svoju dôstojnosť, takže je úplne prirodzené, že si chcú vybrať aspoň v rámci možnosti vkusné oblečenie. V sociálnom šatníku preto nehľadajú zatuchnuté oblečenie staré niekoľko desiatok rokov, úplne zastaraných strihov, z historických neprieďušných syntetických materiálov, prípadne značne poškodené oblečenie. Práve takéto odevy je lepšie rovno vyhodit' do kontajnera so separovaným zberom textilu. Z takto separovaného textilu sa vyrábajú po spracovaní čistiace a izolačné materiály. Ak sa nevie darca rozhodnúť, či odev darovať, alebo radšej vyhodit', najlepšie je úprimne si odpovedať, či by si darca sám odev obliekol. Prípadne, či by doň bez váhania obliekol niekoho zo svojich blízkych.

Zbierajú aj trvanlivé potraviny

Charita - dom sv. Vincenta prijíma od darcov okrem oblečenia a obuvi aj inú materiálnu pomoc. Vítané sú napríklad trvanlivé potraviny, ale aj hygienické potreby ako mydlá, šampóny, potreby na holenie či uteráky.

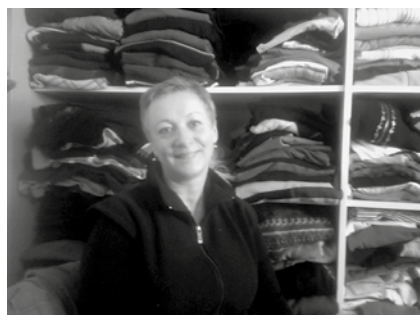
Darcovia môžu materiálnu pomoc priniest' do prevádzky charity na Košovskej ceste 19 (oproti bývalým Banským stavbám) v pracovných dňoch v čase od 8:00 do 12:00, prípadne individuálne mimo tohto času po dohode na tel. č. 0905 951 854. Na uvedenom kontakte tiež darcovia môžu v prípade potreby konzultovať, či vie organizácia núdzným distribuovať aj inú materiálnu pomoc, než uvádzame v tomto článku.

Alojz Vlčko

Na okraj...

Tri otázky pre dobrovoľníčku charity Adrianu Kováčovú

Čitateľom časopisu Bartolomej už boli predstavení pán riaditeľ, bývalá pani kuchárka a aj súčasný nový pán kuchár charity. Za dobrovoľníčkou ma ťahala túžba dať priestor jednej z tých, čo pracujú s najchudobnejšími zadarmo. Pani Adriana, sympatická a skromná žena, už niekoľko rokov vypomáha v charite v kancelárii, v prípade potreby v kuchyni a teraz v „šatníku“ - vo výdaji šatstva.

1

Dá sa vám sklbiť práca na smeny s „dobrovoľníčením“ v charite?

Pri výdaji šatstva sa striedame počas doobedí s pani Čertíkovou. Ja chodievam v dni, kedy nie som po nočnej. (Výdaj šatstva je otvorený od utorka do piatku od 9.00 do 11.00 hod., pozn. red.) Raz za dva mesiace máme sanitárny deň, kedy všetko v charite a v kuchyni dezinfikujeme. Túto prácu robievam s partiou kamarátok. Tiež chodievame počas vianočných sviatkov spolu s našimi rodinami variť ako dobrovoľníci. Robíme to všetci s láskou.

2

Zmenilo sa vo vás niečo, odkedy tu pracujete?

Asi najskôr môj postoj ku klientom. Zo začiatku som ich viac ľutovala a tým, čo nemali na obed, som častokrát zaplatila aj zo svojho. Teraz sa na vec pozerám inými očami, už to nerobím. Mnohí totiž v čase dávok idú na obed, na pizzu a podobne a do ďalšej výplaty im už na obed nezostávajú peniaze. Nevedia s nimi hospodáriť. Napadlo mi, že by si mohli predplatiť obedy na celý mesiac. Odporučila som im to a viacerí to tak aj robia. Funguje to.

3

Čo najviac potrebujú klienti charity, ktorí k vám prichádzajú?

Najčastejšie prichádzajú mamičky s deťmi, väčšinou zo sídliska na Ciglianскеj ceste. Potrebujú najmä oblečenie pre deti, kočiar a potom riady, hrnce do kuchyne či iné vybavenie do domácnosti. Deti sa tešia zo starých hračiek. Z ošatenia pre dospelých sa najrýchlejšie míňa pánska obuv. Zo začiatku boli veci zadarmo, no klienti si to nevedeli vážiť. Teraz sa platí po 10 centov za kus, no nedávno sme predali aj starý počítač za 5 eur.

Spomínam si, ako raz do charity prišla mama s malým chlapčekom. Kým si mama prezerala veci, zavolala som chlapčeka vybrať si autíčko. Jeho však nezaujímalo žiadne autíčko. Na spodku hromady s hračkami našiel dve hrkálky a rozhodol sa ich vziať domov pre sestričku. Veľmi sa tešil z toho, že doma majú bábätko. Od dojatia som sa vtedy rozplakala a doteraz na to nemôžem zabudnúť.

Text a foto: Žofia Hakošová

Ukradli im detstvo

Sedí tu pobledlá, tichá a plecيا unavene spustené. Čakám... „Čo si dáš?“

„Iba vodu,“ odpovedá kolegyňa Miška.

„Ako bolo? Chceš hovoriť?“ pýtam sa.

„Aj áno. Od rána nás na tej polícii držali a vypočúvali. Deti už boli hladné a unavené. Nerozumiem tomu, prečo to tak dlho trvá. Im sa ubližovalo, znovu ubližovalo, hrozí ďalšie násilie a ešte aj tam...“ ticho hovorí, ale cez suché slová presakuje hnev.

„Boli nepríjemní?“

„Ani nie, len to bolo dlho a veľmi ťažké pre dievčatá - znovu opisovať tie strašné chvíle. Otec je už odsúdený, teraz sa im vyhrážal zabitím jeho kamarát.“

Ťažko to zo seba dostávala. Skúsená profesionálna objektivita bola preč. Postupne ju strácala už niekde tam na stoličke v kancelárii vyšetrovateľa. Asi spolu s obľechením, keď Mirka s Monikou museli odhaľovať svoje vnútorné rany a opakovať, čo zažili s otcom a jeho kamarátom.

„Maji, znovu a všetko. Mirka už má štrnásť rokov, ale mala vtedy iba jedenásť a tak isto to spravil Monike. Teraz má jedenásť najmladšia z nich Silvinka. Majú o ňu strach.“

Už mám pocit bezbrannosti a nahoty aj ja. Lepia sa na mňa slová o tom kedy, koľkokrát a podvedome sa v kresle krčím,

krížim ruky pred sebou a hnus ma oberá o rovnováhu v hlase.

„Miška, prosím ťa, pri akom čísle sa zastavili?“

„Mirka súhlasila s otázkou či viac ako dvadsaťkrát...“ odpovedá Miška s už neskrývaným hnevom.

„Kto ich tam v kancelárii chránil, držal a zahalil?“ pýtam sa.

„Najmenší braček Ivko sa skrútil do kľbka kolegovi Palinovi na kolenách, akoby rozumel, o čom hovoria. Bojím sa, že aj áno. Mirka sa mi pod rukami scvrkla na rozmery malého dieťaťa a ostatné som prestávala vnímať.“

„O čo všetko tie deti už prišli? Dúfam, je už tomu všetkému koniec,“ pokúšam sa zobudiť nádej.

„No, otec už síce sedí, ale jeho mama skúša, či by obvinenie nestiahli. Vypisuje jej, že mu spravili zo života peklo a radšej sa zabije, ako by tam mal ostať. Ten jeho kamarát pôjde sedieť čo nevidieť, zatiaľ má čas na takéto vyhrážanie sa o zabití. Ťažké na tom je aj to, že otec ich týral ešte aj psychicky a urobil z dcéry a jej vlastnej mamy akoby rivalky. Takéto uzdravenie má iba Boh vo svojich rukách.“

„Na súde bude otvorené všetko znova?“

„Budú musieť svoje výpovede asi zopakovať a obávam sa, že sa podrobným otázkam nevyhnú,“ odpovedá už ticho Miška. Okolo nás sa s vyrieknutými slovami postupne miestnosť naplňala hustým blatom, ktoré spomaľuje naše pohyby aj myšlienky. Sedíme oproti sebe. Bojím sa pohnúť, aby sme neskončili po krk v tom bahne. Ostala nám zima. Čím zakryť túto biedu, ako oblieť dôstojnosť a vrátiť ukradnuté detstvo? Na sekundu mi preletela hlavou myšlienka - toto je len zlý sen, o chvíľu sa zobudíš...

Text a foto Mária Melicherčíková

Ahojte deti!

Poznáte blahoslavenú Matku Terezu? Verím, že mnohí z vás áno. Bola to rehoľná sestra, ktorá si za svoju životnú cestu zvolila pomoc chudobným. Keď vyšla z kláštora do ulíc Kalkaty, zistila, že je veľa chudobných, o ktorých sa nikto nezaujíma a začala sa o nich starať. Odišla z kláštora, začala bývať s tými, o ktorých sa denne a v noci starala. Obväzovala a čistila im rany, obliekala ich, modlila sa za nich a takto ich svojím pokorným životom viedla cestou k Ježišovi.

Vy ste ešte len deti, ale i napriek tomu sa môžete snažiť nasledovať život Matky Terezy. Môžete začať tým, že v triede sa budete snažiť byť so všetkými kamarátmi; ak uvidíte, že niekto pri vás je smutný, môžete sa ho posnažiť rozveseliť; alebo ak si niekto zabudne desiatu, môžete sa podeliť s tou vašou...

Matka Tereza nám je veľkým príkladom v skutkoch milosrdenstva. Snažme sa byť aj my svätými a pomalými krôčikmi možno k tej svätosti dôjdeme.

Veď aj Ježiš povedal: „Čokoľvek ste urobili jednému z týchto maličkých, mne ste urobili...“

Ak sa vám podarí urobiť niečo dobré, môžete nám o tom napísať do našej redakcie na adresu bartolomej@farapd.sk! Teším sa na veľa vašich dobrých skutkov.

Vaša Evka

Jednoduchá krížovka, na vylúštenie ktorej budeš potrebovať iba Sväté písmo. Podľa súradníc nájdí v Písme vetu a do tabuľky doplň meno, ktoré v nej nájdeš.

Veľa šťastia!

Blahoslavená _ _ _ _ _

1. Kaz 2, 13

2. Mach 49, 43

3. Gn 4, 8

4. Iz 5, 4

5. Gn 3, 30

6. Lk 24, 12

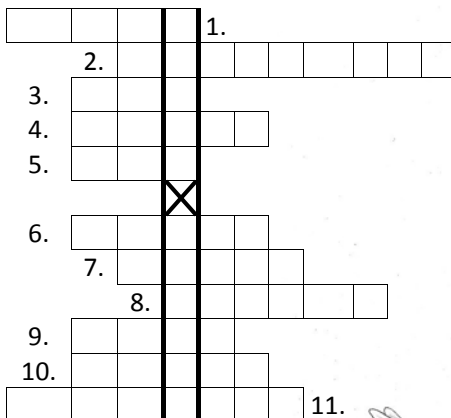
7. Mt 19, 23

8. Gn 30, 6

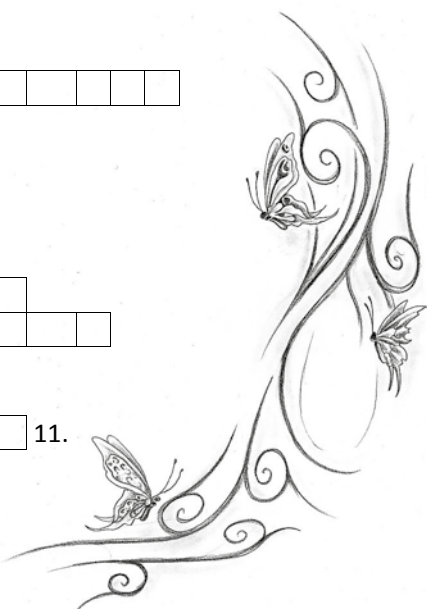
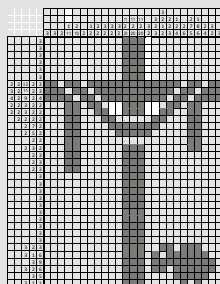
9. Gn 4, 4

10. Zach 3, 6

11. Nm 31, 29

Správne riešenie
maľovanej z krížovky
z minulého čísla. ☺

Tajomná láska medzi mužom a ženou

(Recenzia knihy od Edwarda Sri)

Nenápadná kniha v mäkkej väzbe zaujme svojím názvom i fotografiou kľúča na obálke. V danej chvíli sa toto knižné dielo naozaj môže stať pre vás kľúčom k poznaniu a pochopeniu tajomstva lásky medzi mužom a ženou. Úspech v tom, že vás kniha zasiahne presne tam, kde má, pramení v zdroji jej najdôležitejších myšlienok. Sú odkazom, voľným spracovaním diela sv. Jána Pavla II. *Láska a zodpovednosť*.

Pravá láska si vyžaduje vedomé konanie zamerané na dobro druhého. Ako sa zachováme, keď pocítíme sexuálnu náklonnosť voči osobe opačného pohlavia? Čo sa rozhodne urobiť muž, keď si všimne fyzickú krásu ženy? Čo sa rozhodne urobiť žena, keď si uvedomí, že ju priťahuje istý muž? Na

tieto i podobné otázky týkajúce sa vzájomnej priťažlivosti medzi mužom a ženou sa autor pokúsil odpovedať prostredníctvom jasných a v evanjeliu pevne ukotvených názorov sv. Jána Pavla II.

Kniha je rozdelená do dvanástich základných častí. Každá z nich má prehľadné členenie na menšie celky s podnadpismi zameranými na podtémy v rámci danej kapitoly. Takto čitateľovi umožňuje čítať ju na pokračovanie, po častiach. Podnety na úvahu a diskusiu, ktoré sa nachádzajú v závere každej kapitoly, spolu s odporúčanou literatúrou predurčujú toto dielo na využitie v rámci štúdia v nejakej formálnej skupinke (napríklad príprava snúbencov, resp. mladých ľudí do manželstva).

Autor prechádza od cnostného priateľstva postupne cez tému priťažlivosti, emocionálnej rovnováhy a správneho chápania dvojstrannosti lásky ako daru, k zodpovednosti, čistote a dnešnému odporu voči čistote prostredníctvom médií, ale aj k spôsobu obliekania sa žien aj mužov. Autor, odvolávajúci sa na Jána Pavla II., poznamenáva, že „človek nie je taký dokonalý, aby pri

pohľade na telo iného človeka, a to najmä opačného pohlavia, pocítil voči nemu len akúsi záľubu, ktorá by prerástla do nevinnnej náklonnosti... V dôsledku prvotného hriechu je pre človeka veľmi ľahké uspokojiť sa s prvotnou zmyslovou reakciou a v dôsledku tela a sexuality osoby, ktorú má pred sebou, znížiť jej skutočnú hodnotu a vnímať ju len ako objekt, ktorý sa mu môže stať zdrojom pôžitku.“ Pripomína aj skutočnosť, že „muži zápasia so zmyselnosťou spôsobom, ktorý ženy len ťažko dokážu pochopiť a prežívajú zmyselné túžby intenzívnejšie ako ženy. O to dôležitejšie je, aby ženy zahalovali pred očami mužov sexuálne hodnoty svojho tela. Preto mnohé ženy sú vyslovene šokované, keď sa v rámci rozhovorov o cudnosti dozvedia, ako sa na ne môžu dívať muži...”

Posledné dve kapitoly tejto knihy smerujú k objasneniu, prečo antikoncepcia ubližuje láske. Ak si knihu prečítate celú, máte veľkú šancu pochopiť dôvod, „prečo je antikoncepcia pre lásku neprijateľná“.

„Očarenie telom, t. j. že muža fyzicky priťahuje telo ženy a ženu priťahuje telo muža, je prejavom zmyselnosti. Avšak počiatočná zmyslová reakcia nás má nasmerovať nielen k telesnému spojeniu, ale k vytvoreniu spoločenstva osôb, k osobe samotnej. V spoločenstve ide o vzájomné poznanie sa osôb v ich plnosti - také, aké sú.“ Odkaz knihy spočíva predovšetkým v tom, že ak sa muž a žena nepoznajú ako osoby, ak sa poznajú iba ako telá, nie sú schopní vytvoriť spoločenstvo pravdivé, hlboké a najmä vernej lásky.

Elena Blašková
Foto: www.zachej.sk

Zaodela starostlivosťou telo i dušu

Blahoslavená Mária Karłowska

Mária Karłowska sa narodila 4. septembra 1865 v dnešnom Karlove na tej časti územia Poľska, ktoré v tých časoch okupovalo Prusko. Bola jedenástym dieťaťom zemanov Matúša a Eugénie. Tí už dlhší čas zápasili s finančnými problémami. Museli preto predat' statok a odst'ahovali sa do Poznane.

Mária žila od piatich rokov u svojho brata v Grabkovciach a za rodičmi do Poznane odišla až ako desaťročná. Podarilo sa jej tu navštevovať súkromnú školu i ukončiť kurz zameraný na starostlivosť o domácnosť a hospodárstvo. Po smrti oboch rodičov v priebehu roka 1882 sa jej ujala sestra Wanda.

Práca - a čo ďalej?

Wanda vlastnila krajčírsku dielňu. Keďže sa ukázalo, že Mária je šikovná, poslala ju na ročný krajčírsky kurz do Berlína. Po návrate jej zverila miesto nadriadenej na strihovom pracovisku. A hoci Máriu práca bavila, stále mala pocit, že v nej len stráca drahocenný čas.

Už ako 17-ročná zložila Mária v prítomnosti svojho spovedníka sľub doživotnej čistoty. Popri svojej práci sa venovala i charitatívnym činnostiam vo farnosti. Starala sa o chorých i chudobných a na srdci jej ležali aj nešťastné manželstvá vo farnosti. Smerodajným sa však ukázalo byť až stretnutie s policajtom, ktorý so sebou viedol ženu zatknutú za prostitúciu. Mária si pri pohľade na ňu uvedomila, že práve tieto ženy nutne potrebujú pomoc, ktorej sa im od okolitého sveta nedostáva. Začala navštevovať verejné domy, vychytené uličky i cintoríny v Poznani - všetky miesta, kde sa prostitútky zvykli zdržiavať. Zistila, že mnohé z nich sa chcú vrátiť zo zlej cesty, ale nevedia ako. Tie, ktoré sa chceli zmeniť, zhromažďovala najskôr v jednej izbe bytu, ktorý jej dala k dispozícii matka ôsmich detí Klementína Jaworská, neskôr v štvorizbovom byte, kde sa jej podarilo zriadiť kaplnku a krajčírsku dielňu. „Prevychovávala“ ženy prácou.

V roku 1884 zaregistrovala svoje stredisko ako Inštitút Dobrého pastiera.

Mimoriadny štvrtý sľub

K Márii sa pridávali stále nové a nové spolupracovníčky. Koncom 19. storočia vytvorili Spoločnosť Dobrého pastiera, kde okrem troch „klasických“ sľubov (chudoby, čistoty, poslušnosti) skladali i štvrtý sľub mimoriadnej starostlivosti o osoby morálne ohrozené či skazené. V roku 1909 boli potvrdené i na diecéznej úrovni a pod menom Sestry pastierky Božej prozreteľnosti sa začali starať o pohlavne choré ženy v nemocnici v Toruni a neskôr aj v Lodži. O tieto ženy bolo postarané i po prepustení z nemocnice, kedy mohli odísť buď do továrne, alebo na hospodárstvo v Pniewitom či Topolnej a tam pokračovať v sociálnej a náboženskej rehabilitácii.

Mária Karłowska dostala v roku 1928 Zlatý kríž za zásluhy od Poľského štátu. Svoje skúsenosti spísala a vydala i v knižnej podobe ako pomôcku pre všetkých, ktorí by raz chceli pomáhať morálne padlým ženám. Zomrela 25. marca 1935 v Pniewitom.

Posledné Máriine slová - „Všetko za duše, aby sa vrátili, aby sa posvätili.“ - vypovedajú veľa o jej obetavom charakte. Ten vyzdvihol pri blahorečení v roku 1997 i pápež Ján Pavol II.: „Jej odovzdanosť Najsvätejšiemu Srdcu Spasiteľa priniesla veľké ovocie lásky k ľuďom. Taká láska nikdy nepovie dost', nikdy sa nezastaví na ceste.“

Pripravila: Petra Humajová

(Životopisné údaje: Ž. Podlejski: Sol' zeme a svetlo sveta 4; www.mtrojnar.rzeszow.opoka.org.pl
Foto: www.pch24.pl

Farská kronika od 24. marca do 26. apríla 2016

Do farského spoločenstva sme sviatost'ou krstu prijali:

Pavla Soláriková
Anton Kurtiš
Martin Hasák
Martin Petian
Nela Čičmancová
Sofia Ševčíková
Marko Šilhavý
Monika Molleková
Daniel Diko
Lara Terézia Matušková
Veronika Kristína Šestáková
Bianka Hyllová
Timea Lacková
Samuel Cina
Sanjna Habarová
Lara Mia Belušová
Katarína Melcerová
Dávid Tomasoszi
Bianka Mihóková
Nina Kršková
Viktória Kapustová
Lea Dírerová

Manželstvo uzavreli:

Martin Hegedúš - Kristína Takácsová
Ľudovít Petrik - Lucia Škorvánková
Andrej Pinka - Mária Vyhlídálová

S kresťanskou nádejou na stretnutie vo večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:

Ivan Lopaška, 66 r.
Juraj Gágor, 95 r.
Milan Ivanka, 80 r.
Mária Lettrichová, 79 r.
Emília Ulrichová, 85 r.
Ľubomír Grom, 51 r.
Mária Žatková, 83 r.
Milan Šnirc, 77 r.
František Maňák, 77 r.
František Ferianc, 82 r.
Anežka Chmelová, 64 r.
Alojz Petráš, 82 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor:
Mgr. Alojz Vlčko,
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com
tel.: 0902 202 898

Vedúca vydania:
Mgr. Petra Humajová
Grafika:
Ing. Beáta Voskárová
Redaktori:
ThLic. V. Slovák, Mgr. D. Rončák,
M. Melicherčíková, A. Gálová,
Mgr. E. Blašková, Mgr. Z. Škrinárová

Kontakt:
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej, Marián-
ska 4, 971 01 Prievidza
tel.: 046/542 28 01

Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Fotografie:
Obálka str. 1,2 - Martina Suváková
Obálka str. 27 - Mária Melicherčíková
Obálka str. 28 - Martina Humajová

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciamy.

Bzovík - projekt spoločenstva Dobrý Pastier, apríl 2016 (viac na str. 17)

Hodová slávnosť v Necpaloch, 17. apríl 2016 - Nedeľa Dobrého pastiera

